

Hvussu álit kann uppbyggjast

Álit er ein avgerandi partur í viðurskiftunum ímillum menniskju; tað veri seg privat og í arbeiðslívinum. Tað er ein høvuðs leiðslu eiginleiki. Men tú kanst ikki taka tað fyrri givið. Drúgt er at byggja upp, men skjótt at bróta niður. Summi okkara byggja álit náttúrliga og kanska ótilvitað, meðan onnur bróta niður ótilvitað.

Uttan álit, verða viðurskiftini mangan strongd, og spurningurin er um man kann halda fram ella ei.

Isac Watts segði einaferð, “At læra at hava álit, er ein av truplastu uppgávum lívsins.” Um fólk ikki hava álit á tær, kanst tú hvørki skapa góðar relatióinir ella háavriks toymi. Og uttan hesi bæði, kanst tú ikki gerast ein úrslitagóður leiðari. Um tú ikki ert varin og tilvitaður um hetta, kanst tú missa álitið innanfyri dagar ella tímar.

Nøkur stig at byggja álit:

Ver útrokniligur

Luta tínar ætlanir, virðir og ynskir. Fólkí dámar at kenna tínar hugsanir og sannføringar, og at skilja hvussu tey skulu passa inn. Hetta gevur teimum tryggleika. Yvirraskilsí kunnu vera góð, men stabilitetur er betri til at uppbyggja álit.

Ver erligur

Hetta er kanska ikki so lætt, sum tað ljóðar, men er so umráðandi, at ein má verða grundleggjandi tilvitaður um tað. Mangan verða hvítar lygnir nýttar í viðurskiftum fyrri at snúgva sær. Vanda tær um at nýta hvítar lygnir. Vit kenna til vitnisfrágreiðingar í rættinum, har man skal (1) siga sannleikan, (2) allan sannleikan, og (3) einki uttan sannleikan. Halt teg altíð til sannleikan. Tað merkir tó ikki at tú altíð skalt avdúka allan sannleikan.

Ver villigur at siga nei. Um tú ikki klárar, ella ikki ætlar at gera eitthvørt, so eigur tú at siga frá. Tú kanst ikki gera alt fyrri øll.

Vís ábyrgd

Halt tað, tú lovar, og ger tað til tíðina. Ver eftirfarandi og álítandi. Møt til tíðina. Um tú sært at tú ikki megnar at halda givin lyftir, so sig frá í góðari tíð, bið um umbering og hav eitt uppskot um loysn. Syrg fyri at hetta ikki hendir aftur og verj umdømi. Leið fyrimyndarliga og vís varandi at tú heldur tað, tú lovar, og at onnur kunnu rokna við tær.

Hav integritet

Lat samsvar vera ímillum talu og atferð, og samsvar ímillum hvør tú ert heima, til arbeiðis og aðrar staðni.

Hav álit á øðrum

Vís øðrum álit. Játta smidleika, eggja framtaksemi og bið um afturboðan. Trúgv uppá førleikar og evni hjá øðrum. Ver villigur at geva fólki ábyrgd og mynduleika. “Besti mátin at finna út av um tú kanst lýta á onkran, er at lýta á viðkomandi” Ernest Hemmingway

Játta mistøk og veikleikar

Tíbetur ert tú bara eitt menniskja, og gert eisini feilir. Táið tað hendir, eigur tú at viðganga teir, og átaka tær ábyrgdina av tí. Vís gjøgnumskygni og ver sannur. Tað er ein styrki at kenna, og viðurkenna sínar veikleikar. Slíkur eyðmjúkleiki er dámligur og álitisvekjandi.

Brotið álit kann byggjast upp aftur

Hevur tú svikið og álitið er brotið, er kortini vón. Tú kanst fara miðvíst til verka, fyri at byggja álitið upp aftur. Fyrsta stigið er at viðurkenna tað, og so vísa at tú harmast støðuna og ynskir at fáa ein móguleika afturat. Síðani mást tú vera tilvitaður og miðvíst vera útrokniligur, erligur, vísa ábyrgd, hava integritet og hava álit.

Vatnsóyrar 3. apr. 2014

Heðin Pouslen